

Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání,

**TVOŘIVÁ ŠKOLA,
platný od 1.9.2013**

Bohousová, červen 2013

Obsah

1. Identifikační údaje

1. 1. Název školního vzdělávacího programu
1. 2. Údaje o škole
1. 3. Zřizovatel školy
1. 4. Platnost dokumentu

2. Charakteristika školy

2. 1. Úplnost a velikost školy
2. 2. Vybavení školy
2. 3. Charakteristika pedagogického sboru
2. 4. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce
2. 5. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty
2. 6. Charakteristika žáků

3. Charakteristika ŠVP

3. 1. Zaměření školy
3. 2. Výchovné a vzdělávací strategie
3. 3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
3. 4. Začlenění průřezových témat

4. Učební plán

4. 1. Tabulace učebního plánu
4. 2. Poznámky k učebnímu plánu

5. Učební osnovy

Vzdělávací oblast - vyučovací předmět

5. 1. Jazyk a jazyková komunikace - Český jazyk
- Anglický jazyk
5. 2. Matematika a její aplikace - Matematika
5. 3. Informační a komunikační technologie - Informatika
5. 4. Člověk a jeho svět - Prvouka
- Přírodověda
- Vlastivěda
5. 5. Umění a kultura - Hudební výchova
- Výtvarná výchova
5. 6. Člověk a zdraví - Tělesná výchova
5. 7. Člověk a svět práce - Pracovní činnosti

6. Hodnocení žáků

6. 1. Obecné zásady hodnocení
6. 2. Kritéria pro hodnocení
6. 3. Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků
6. 4. Sebehodnocení
6. 5. Chování
6. 6. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Identifikační údaje

1. 1. Název školního vzdělávacího programu

ŠVP pro základní vzdělávání, Tvořivá škola, platný od 1.9.2013

1. 2. Údaje o škole

Název školy: Základní škola Bohousová, okres Ústí nad Orlicí

Adresa školy: Bohousová 73

561 86 Záchlumí

Jméno ředitele: Mgr. Bc. Petr Skulbaševský

Kontakty: 465 629 174, zsbohousova@obeczachlumi.cz

IČO: 75 017 725

IZO: 102 642 401

RED - IZO: 600 104 605

1. 3. Zřizovatel školy

Název: Obec Záchlumí

Adresa: 561 86 Záchlumí 98

Kontakty: 465 629 181, ouzachlumi@orlicko.cz

1. 4. Platnost dokumentu

Platnost dokumentu: od 1.9.2013

Podpis ředitele:

Razítko školy:

2. Charakteristika školy a školního vzdělávacího programu

2. 1. Úplnost a velikost školy

Základní škola Bohousová je neúplná dvojtřídní škola s pěti postupnými ročníky. v I. třídě se zpravidla vyučují žáci 1. a 2. ročníku, ve II. třídě žáci 3., 4. a 5. ročníku. Škola sdružuje tři zařízení: školu s kapacitou 50 žáků, školní družinu s kapacitou 30 žáků a školní jídelnu. Budova školy se nachází v obci Bohousová, která je přidruženou částí Obce Záchlumí.

2. 2. Vybavení školy

Škola má k výuce žáků dostatek moderních školních pomůcek, které jsou stále doplňovány a inovovány. I když naše škola nemá specializovanou počítačovou učebnu, snažíme se o neustálou renovaci a případný nákup nového vybavení (počítačové sestavy, počítačové stoly, nastavitelné kancelářské židle). V současné době je žákům k dispozici dostatečné množství počítačů s nainstalovanými výukovými programy a s připojením na internet. Umístěny jsou v obou kmenových učebnách. Obě učebny jsou také vybaveny interaktivními tabulemi. Pro potřeby vyučujících byla zakoupeny notebooky.

Budova školy je jednopatrová, 2 prostorné a světlé učebny se nacházejí v prvním poschodí. Výuka probíhá rovněž na školní zahradě, která slouží i pro rekreaci o velkých přestávkách a pro odpolední volný čas dětí. K úplnému vybavení školy chybí tělocvična. Za nepříznivého počasí se tělesná výchova vyučuje v kulturním sále Fontána, kde má škola potřebné tělocvičné nářadí, jinak k výuce předmětu slouží školní zahrada s prolézačkami. Na zimní měsíce je plánován plavecký výcvik v bazénu v Ústí nad Orlicí a bruslení na zimním stadionu v Rychnově nad Kněžnou.

V přízemí budovy je umístěna menší školní jídelna, která je určena i k činnostem dětí ze školní družiny.

Nedílnou součástí práce školy je půjčování knih ze žákovské knihovny, která čítá asi 400 knih.

Budova školy je vytápěna moderními akumulacími kamny, která umožňují regulaci teploty ve třídách i dalších prostorách školy podle potřeby. Osvětlení je zajištěno nově instalovanými zářivkami, které poskytují příjemné světlo a vyhovují hygienickým předpisům. Sociální zařízení pro žáky i zaměstnance bylo v minulých letech zrekonstruováno. Nově byla v přízemí objektu vybudována výdejna obědů, do které jsou dováženy obědy z MŠ Záchlumí. Do školní jídelny byly zakoupeny nové stoly a židle. Provozujeme školní družinu a odpolední volnočasové aktivity.

2. 3. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří 2 učitelé a 1 vychovatelka.

Všechny pedagogické pracovnice pracují v týmu, navzájem se doplňují, pomáhají si, přicházejí s novými nápady a podněty k práci. Účastní se různých forem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a rozšiřují si znalosti i v oblasti informačních technologií.

2. 4. Dlouhodobé projekty

Vzdělávací projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou zejména: ročníkové, meziročníkové a celoškolní. Projekty motivují žáky a podporují spolupráci žáků i pedagogů.

Mezi pravidelné krátkodobé projekty školy patří:

- slavnostní zahájení a ukončení školního roku
- besídky pro veřejnost – Vánoce, Den matek
- výlety do okolí obcí, školní výlety
- návštěva MŠ ve škole
- výuka na dopravním hřišti
- výuka bruslení na zimním stadionu
- účast na okresních soutěžích (např. cyklistická, přírodovědná, atletická)
- lyžařská škola Nella v Bartošovicích v Orlických horách
- úklid obcí ke Dni Země
- příkrmování lesní zvěře
- návštěva výstav zahrádkářů a včelařů
- preventivní program Zdravé zuby
- veřejná sbírka Fondu Sidus – na pomoc nemocným dětem k zakoupení lékařských přístrojů
- veřejná sbírka CPK-CHRNA – na výcvik koní určených pro hiporehabilitaci
školní atletický čtyřboj v rámci krajské školní soutěže s vyhodnocením svazu České unie sportu

Zapojili jsme se do dlouhodobého školního vzdělávacího programu Recyklohraní, který si klade za cíl propagaci v oblasti nakládání s odpady a realizaci zpětného odběru použitých baterií a drobného vysloužilého elektrozařízení.

3. Charakteristika ŠVP

3. 1. Zaměření školy

Vzhledem k tomu, že jsme málotřídní venkovská škola, zaměřujeme se na kvalitní naplnění cílů základního vzdělávání bez dalšího specifického zaměření přístupné všem dětem. Motivační název našeho ŠVP Tvořivá škola znamená, že program vychází z principu činnostního učení, které vede žáky ke spolupráci, podnikavosti a vynalézavosti. Učí je, že trvalých vědomostí lze nabývat hlavně na základě vlastní činnosti.

Smyslem tohoto programu je vybavit žáky nejen vědomostmi, ale především vyvolat a rozvíjet schopnosti a dovednosti, které jim pomohou uplatnit se ve společnosti – tj. umění učit se, řešit problémy, komunikovat s ostatními, rozvíjet sociální vztahy, uvědomovat si globálnost jevů na Zemi atd. Konkrétně škole umožňuje více než dříve volit si programy, tempo a obsah učiva podle okamžitých potřeb, věnovat se méně a více nadaným dětem individuálněji. Velký důraz se klade na aktivní výuku a činnost dětí.

3. 2. Výchovné a vzdělávací strategie

Skupinové učení

Žáky často rozdělujeme do pracovních skupin. V nich si děti vedle informací o učivu osvojují i dovednost spolupracovat, rozdělovat práci, plánovat ji a další pracovní, komunikativní, sociální a personální kompetence.

Problémové vyučování

Tam, kde je to možné, nepředkládáme žákům hotové informace, ale na základě toho, co vědí, formulujeme problém, který pak mají žáci řešit. Žáci při této metodě pracují buď individuálně, ve dvojici nebo skupině. Problémovou metodou žáci rozvíjejí své kompetence k řešení problémů.

Vrstevnické vyučování – učení vyučováním

Výsledky pedagogického výzkumu i praxe ukazují, že nejvíce se člověk naučí to, co sám učí. Schopnosti, dovednosti a znalosti totiž musí být při učení propojeny souvislostmi s velkými přesahy do jiných oblastí. Při použití této metody se učitel se žákem (žáky) dohodne na tématu, které bude (budou) prezentovat jiným žákům. Učitel přitom plní funkci poradenskou. Touto metodou žáci rozvíjejí zejména své kompetence k učení a kompetence komunikativní.

Práce s textem

Dovednost orientovat se v textu, vyhledávat důležité údaje, chápat smysl textu a schopnost vyjádřit jej vlastními slovy je důležitá ve vzdělávání i v praktickém životě. Proto věnujeme pozornost rozvoji čtenářských kompetencí. Pracujeme při tom s elektronickým i tištěným textem.

Pedagogické projekty

Jde o vyučovací metodu, kterou jsou žáci vedeni k samostatnému zpracování zadaných úkolů a získávají zkušenosti praktickou činností a experimentováním. Ve škole realizujeme různé druhy projektů. Výhodou této metody je to, že propojuje život školy s praxí. Pedagogické projekty napomáhají rozvoji kompetencí k učení, k řešení problémů, kompetencí pracovních a v případě propojení s metodou skupinového učení i kompetence komunikativní.

Vzdělávání v souvislostech

Způsob, který umožňuje žákům pohlížet na svět a lidskou společnost globálně, je vzdělávání v souvislostech. Ty nejsou vždy předkládány jako hotové a neměnné, žáci je objevují aktivně vlastní činností. Tento přístup je realizován aktivním vytvářením mezipředmětových vztahů. Také tento postup rozvíjí všechny klíčové kompetence stanovené RVP ZV.

Výše uvedené vzdělávací strategie nejsou jedinými, které jsou ve škole používány. Jsou však těmi, které se používají často.

Umožňujeme žákům podílet se na prezentaci vlastních výsledků i výsledků práce školy (např. články v místním zpravodaji).

3. 3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pokud učitel vysleduje u žáka projevy, které by mohly být způsobeny specifickou poruchou učení nebo jiným handicapem, který narušuje proces edukace, informuje o svém zjištění ředitele školy a zákonné zástupce žáka.

Jestliže škola nebo zákonní zástupci žáka požádají o vyšetření žáka pedagogicko-psychologickou poradnu, popřípadě speciálně pedagogické centrum či středisko výchovné péče, a toto akreditované pracoviště potvrdí, že se jedná o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), je žák dále vzděláván a hodnocen na základě doporučení odborného pracoviště a individuálního vzdělávacího plánu vytvořeného na podkladě diagnostických závěrů z vyšetření. Ty se rozpracují do podoby očekávaných výstupů týkajících se obsahu učiva v jednotlivých předmětech, do kterých se SVP žáka promítají, včetně volby vzdělávacích strategií pro období daného školního roku, případně jeho zbývající části.

Vzdělávání dětí s SVP probíhá běžným způsobem, s tím, že učitelé se ve vztahu k žákům s SVP zaměřují na přiměřené zpracování obsahu a formy učiva při naplňování očekávaných výstupů v jednotlivých vyučovacích předmětech (úprava metod, popřípadě obsahu výuky, individualizace hodnocení).

Důraz je kladen na spolupráci všech zúčastněných subjektů ve výchovně vzdělávacím procesu - tedy žáka, rodičů a pedagogů, což je základním předpokladem úspěšného vzdělávání žáků se SVP.

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Postup při zajišťování výuky je obdobný jako u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Tento výstup vychází z toho, že také žák mimořádně nadaný má speciální vzdělávací potřeby. V případě, že učitel vysleduje u žáka projevy mimořádného nadání, informuje o svém zjištění ředitele školy a zákonné zástupce žáka. Jestliže zákonní zástupci žáka požádají o vyšetření žáka pedagogicko – psychologickou poradnu nebo speciální centrum a toto akreditované pracoviště potvrdí, že se jedná o žáka mimořádně nadaného, je žák dále vzděláván i hodnocen na základě doporučení odborného pracoviště. V individuálním vzdělávacím plánu se rozpracují závěry a doporučení pedagogicko - psychologické poradny nebo speciálního centra do podoby očekávaných výstupů, učiva a vhodných vzdělávacích strategií pro období školního roku nebo jeho zbývající části. Součástí individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka může být i jeho účast ve výuce některých vyučovacích předmětů ve vyšším ročníku, než který navštěvuje. Výuka žáků mimořádně nadaných se v předmětech, ve kterých je integrace stanovena, zaměřuje na jejich individuální rozvoj. V mimořádných případech je možné přeradit žáka do vyššího ročníku.

3. 4. Začlenění průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání - český jazyk, matematika, výtvarná výchova, tělesná výchova

Sebezpoznání a sebepojetí - český jazyk, přírodověda, výtvarná výchova

Seberegulace a sebeorganizace - český jazyk, přírodověda

Psychohygienu - tělesná výchova

Kreativita - český jazyk, informatika, hudební výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova, pracovní činnosti

Sociální rozvoj

Poznávání lidí - prvouka, přírodověda, vlastivěda

Mezilidské vztahy - český jazyk, prvouka, tělesná výchova, pracovní činnosti

Komunikace - český jazyk, anglický jazyk, prvouka, přírodověda, hudební výchova

Kooperace a kompetice - prvouka, vlastivěda, tělesná výchova, pracovní činnosti

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - pracovní činnosti

Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Tematické okruhy průřezového tématu

Občanská společnost a škola - vlastivěda

Občan, občanská společnost a stát

Formy participace občanů v politickém životě - vlastivěda

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (EGS)

Tematické okruhy průřezového tématu

Evropa a svět nás zajímá - český jazyk, vlastivěda

Objevujeme Evropu a svět - anglický jazyk, informatika

Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MV)

Tematické okruhy průřezového tématu

Kulturní diference

Lidské vztahy

Etnický původ

Multikulturalita - anglický jazyk, výtvarná výchova

Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EV)

Tematické okruhy:

Ekosystémy - prvouka, přírodověda, vlastivěda

Základní podmínky života - přírodověda

Lidské aktivity a problémy životního prostředí - přírodověda, vlastivěda

Vztah člověka k prostředí - prvouka, přírodověda, vlastivěda

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MEDV)

Tematické okruhy receptivních činností:

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - český jazyk, tělesná výchova

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - výtvarná výchova

Stavba mediálních sdělení

Vnímání autora mediálních sdělení

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tematické okruhy produktivních činností:

Tvorba mediálního sdělení

Práce v realizačním týmu

4. Učební plán

4. 1. Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	ročník					minimální časová dotace	disponibilní hodiny	celkový počet hodin
			1.	2.	3.	4.	5.			
Jazyk a jazykové komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	9	8+2	6+2	7	5+2	35	6	50
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9		
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+2	5	3+2	5	20	4	24
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	0+1	1	1	+1	2
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2+1	-	-	6	+1	15
		Přírodověda	-	-	-	2	1+1	3	+1	
		Vlastivěda	-	-	-	2	1+1	3	+1	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5		12
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10		10
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5		5
týdenní hodinová dotace a disponibilní hodiny			20+0	18+4	21+3	23+3	22+4	104	14	118
celkový týdenní počet hod. - maximum týdně			20	22	24	26	26			118

4. 2. Poznámky k učebnímu plánu

Zařazení disponibilních hodin do jednotlivých předmětů:

Český jazyk: 6

Matematika: 4

Informatika: 1

Prvouka: 1

Přírodověda: 1

Vlastivěda: 1

Průřezová témata byla integrována do předmětů. Některá z témat se realizují i formou projektů.

5. Učební osnovy

5. 1. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Český jazyk a Anglický jazyk.

Český jazyk

Vyučovací předmět Český jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a má mezi vyučovacími předměty důležité postavení. Hlavním cílem je vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Velký důraz je kladen na čtení s porozuměním, obohacování slovní zásoby žáků a seznamování se se spisovnou podobou českého jazyka. Gramatika je vyučována jako cesta pro rozvoj komunikačních dovedností. Žáci se učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Komunikační a slohová výchova

Žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně mluvit a rozhodovat se na základ přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Součástí je i psaní, které se zpravidla realizuje v menších časových celcích, než je vyučovací hodina.

Jazyková výchova

Žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

Literární výchova

Žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Vyučovací předmět Český jazyk je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Výuka probíhá převážně ve třídách. Některá témata (zejména z oblasti literatury) jsou realizována formou projektů, při nichž dochází k využití spoje různých ročníků. Mezi další způsoby naplňování cílů předmětu patří mimočítanková četba, práce s mediálním materiálem či návštěvy knihovny. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností.

Dotace hodin týdně v jednotlivých ročnících:

1. roč. 9 hodin

2. roč. 8 hodin + 2 disponibilní = 10 hodin

3. roč. 6 hodin + 2 disponibilní = 8 hodin

4. roč. 7 hodin

5. roč. 5 hodin + 2 disponibilní = 7 hodin

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace	Vyučovací předmět Český jazyk	Období	1. - 3. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	<ul style="list-style-type: none"> písmena abecedy (rozpoznávání velkých a malých tiskacích písmen) technika čtení, pozorné a plynulé čtení slabik, jednoslabičných a více-slabičných slov, jednoduchých vět a textů, znalost orientačních prvků v textu 	1. - 2.	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	<ul style="list-style-type: none"> čtení jako zdroj informací, vyhledávací čtení plynulé čtení s porozuměním jednoduchých naučných textů (dětské encyklopedie) 	1. - 3.	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičení dovedností zapamatování
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	<ul style="list-style-type: none"> čtení s porozuměním zdvořilé naslouchání (vyjádření kontaktu s partnerem) pozorné, soustředěné, aktivní naslouchání (zaznamenat slyšené, reakce otázkami) 	1. - 3.	OSV komunikace - cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	<ul style="list-style-type: none"> oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování 	1. - 3.	OSV mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy, respektování, empatie
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	<ul style="list-style-type: none"> správná výslovnost hlásek a slov tvoření hlasu, rozvoj znělého hlasu 	1. - 3.	OSV seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	<ul style="list-style-type: none"> dýchání při hovoru přiměřené tempo řeči 	1. - 3.	
volí vhodné verbální i non-verbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	<ul style="list-style-type: none"> hlasitost projevu, změna tempa řeči mimika, gesta 	1. - 3.	OSV komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	<ul style="list-style-type: none"> souvislý jazykový projev jednoduchá osnova vyprávění 	1. - 3.	

zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	<ul style="list-style-type: none"> • správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku • zacházení s grafickým materiálem 	1. - 2.	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev.	<ul style="list-style-type: none"> • úhledný, čitelný a přehledný písemný projev • automatizace psacího pohybu • návyky spojené s kontrolou a opravou vlastní práce 	1. - 3.	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičení dovednosti řešení problémů
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	<ul style="list-style-type: none"> • souvislé a srozumitelné písemné sdělení, formální úprava textu 	1. - 3.	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vytvoří podle nich jednoduchý příběh.	<ul style="list-style-type: none"> • vypravování podle obrázků, jednoduchá osnova příběhu • spojování obsahu textu s ilustrací 	1. - 3.	
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	<ul style="list-style-type: none"> • souhlásky a samohlásky, dvojhlásky • výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin • sluchové rozlišení hlásek (analýza a syntéza) 	1. - 3.	
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená.	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba, slova a pojmy, význam slov 	1. - 3.	
vyhledává v textu slova příbuzná.	<ul style="list-style-type: none"> • zásady příbuznosti slov • vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná 	2. - 3.	
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost.	<ul style="list-style-type: none"> • třídění slov podle významu 	2. - 3.	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	<ul style="list-style-type: none"> • seznámení se slovními druhy 	2. - 3.	
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.	<ul style="list-style-type: none"> • tvarosloví - tvary slov • ohebné slovní druhy 	2. - 3.	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	<ul style="list-style-type: none"> • věta jednoduchá a souvětí, spojky a jejich funkce, spojovací výrazy 	2. - 3.	
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	<ul style="list-style-type: none"> • věty oznamovací, rozkazovací, práci, tázací • intonace, přízvuk 	1. - 3.	
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých	<ul style="list-style-type: none"> • tvrdé a měkké souhlásky • pravidla pro správné psaní dě, tě, 	2. - 3.	

souhláskách; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfolo- gický šev.	ně • pravidla pro správné psaní ú/ů • pravidla pro správné psaní bě, pě, vě		
odůvodňuje a píše správně: i/y po obojetných souhlá- skách ve vyjmenovaných slovech.	• obojetné souhlásky • vyjmenovaná slova	3.	
odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty.	• velká písmena na počátku věty	1. - 2.	
odůvodňuje a píše správně velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních po- jmenování.	• pravidla pro psaní velkých písmen uvnitř věty	1. - 3.	
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené vě- ku.	• poslech literárních textů • technika čtení • recitace • přednes vhodných literárních textů	1. - 3.	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičení schopností zapamato- vání
vyjadřuje své pocity z přečte- něho textu.	• zážitkové čtení a naslouchání	1. - 3.	OSV sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohád- ku od ostatních vyprávění.	• rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka • typické znaky pohádky	1. - 3.	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	• volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu • dramatizace • vlastní výtvarný doprovod	1. - 3.	OSV kreativita - cviče- ní pro rozvoj základních rysů kreativity

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace	Vyučovací předmět Český jazyk	Období	4. - 5. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	• uvědomělé plynulé čtení umě- leckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků • tiché čtení s porozuměním	4. - 5.	EGS Evropa a svět nás zajímá - lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro	• orientace v textu • klíčová slova v textu	4. - 5.	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičení

daný věk, podstatné informace zaznamenává.	<ul style="list-style-type: none"> výtah důležitých informací z textu 		smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.	<ul style="list-style-type: none"> vnímání podrobností ve sdělení a posuzování jejich významu v celku 	4. - 5.	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	<ul style="list-style-type: none"> vystižení jádra sdělení a jeho reprodukce 	4. - 5.	OSV rozvoj schopností poznávání - cvičení schopností zapamatování
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	<ul style="list-style-type: none"> pravidla dialogu porovnávání názorů, tolerance řešení konfliktních situací telefonování 	4. - 5.	OSV komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální MV lidské vztahy - tolerantní vztahy a rozvoj spolupráce
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.	<ul style="list-style-type: none"> reklama 	4. - 5.	MEDV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, a tempo podle svého komunikačního záměru.	<ul style="list-style-type: none"> vyjadřování závislé na komunikační situaci 	4. - 5.	OSV komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.	<ul style="list-style-type: none"> spisovná a nespisovná výslovnost 	4. - 5.	OSV seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	<ul style="list-style-type: none"> adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování 	4. - 5.	OSV kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti.	<ul style="list-style-type: none"> pravidla sestavování osnovy členění příběhu práce s osnovou 	4. - 5.	OSV kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.	<ul style="list-style-type: none"> slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma 	4. - 5.	

rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	<ul style="list-style-type: none"> • kořen slova • příbuzná slova • část předponová a příponová, koncovky 	4. - 5.	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	<ul style="list-style-type: none"> • slovní druhy a jejich třídění • tvary slov 	4. - 5.	
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.	• slova spisovná a nespisovná	4. - 5.	
vyhledává základní skladební dvojici.	• základní větné členy - podmět a přísudek	4. - 5.	
označuje základ věty v neúplné základní skladební dvojici.	• neúplná základní skladební dvojice	5.	
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.	<ul style="list-style-type: none"> • stavba věty • věta jednoduchá, souvětí • smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí 	4. - 5.	
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.	• spojovací výrazy	4. - 5.	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	• vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná	4. - 5.	
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	• shoda přísudku s holým podmětem	4. - 5.	
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.	• zážitkové čtení	4. - 5.	OSV sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	<ul style="list-style-type: none"> • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu • dramatizace • vlastní výtvarný doprovod • tvořivé činnosti s literárním textem 	4. - 5.	OSV kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů.	<ul style="list-style-type: none"> • druhy a žánry dětské literatury • literatura umělecká a věcná • literatura v proměnách času • lidová slovesnost 	4. - 5.	
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	• literární pojmy (spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání)	4. - 5.	

Anglický jazyk

Vyučovací předmět Anglický jazyk pomáhá žákům snižovat jazykovou bariéru a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců v osobním životě, v dalším studiu či v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí v jiných zemích i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

Pozornost je při výuce zaměřena na probuzení zájmu žáka o studium anglického jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Žák se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života. Ústní vyjadřování žáka a porozumění vyslechnutému sdělení je nadřazeno písemnému vyjadřování a čtení.

Výuka jazyka vychází z jeho praktického použití. Výklad pravidel gramatiky je omezen na nezbytné nutné minimum potřebné k tvorbě jednoduchých vět. Slovní zásoba je volena především z okruhu zájmů dětí tohoto věku: domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok, (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a počasí. Slova jsou vázána do vzájemných souvislostí. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby v jednoduchých větách spojujeme vždy s činnostmi s konkrétním obrázkem – s tzv. názorem, a to v každé hodině. To je základem k tomu, aby se anglickému jazyku učil každý žák s chutí a věřil, že bude mít úspěch.

Vyučovací předmět Anglický jazyk je vyučován od 3. ročníku a probíhá zejména ve třídách. Při výuce jsou využívány zvukové nahrávky, výukové CD-romy, anglické říkanky a písničky, z nichž některé se žáci učí z paměti.

Dotace hodin týdně v jednotlivých ročnících:

3. roč. 3 hodiny

4. roč. 3 hodiny

5. roč. 3 hodiny

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace	Vyučovací předmět Anglický jazyk	Období	3. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně.	• základní pokyny a reakce na ně	3.	MV multikulturalita - komunikace s lidmi z jiných zemí, lidské vztahy - integrace jedince v rodinných vztazích
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal.	• slovní zásoba	3.	OSV sociální rozvoj, komunikace - dovednosti pro verbální sdělování
rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud	• slovní zásoba	3.	

má k dispozici vizuální oporu.			
přihadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení.	<ul style="list-style-type: none"> zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov 	3.	
píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy.	<ul style="list-style-type: none"> mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět 	3.	

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace	Vyučovací předmět Anglický jazyk	Období	4. -5. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.	<ul style="list-style-type: none"> základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů 	4. - 5.	
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	<ul style="list-style-type: none"> osvojování slovní zásoby práce se slovníkem 	4. - 5.	
rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba 	4. - 5.	
se zapojí do jednoduchých rozhovorů, pozdraví a rozloučí se.	<ul style="list-style-type: none"> jednoduchá konverzace na nejběžnější témata tvorba odpovědí 	4. - 5.	OSV sociální rozvoj, komunikace - omluva, pozdrav, prosba
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	<ul style="list-style-type: none"> otázky a odpovědi v jednoduché konverzaci slovní zásoba 	4. - 5.	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá.	<ul style="list-style-type: none"> otázky a odpovědi v jednoduché konverzaci slovní zásoba 	4. - 5.	
vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se	<ul style="list-style-type: none"> čtení s porozuměním, volný překlad 	4. - 5.	EGS objevujeme Evropu a svět - státní

vztahuje k osvojovaným tématům.			smyboly anglicky mluvících zemí
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	<ul style="list-style-type: none"> • čtení s porozuměním, volný překlad 	4. - 5.	
napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života.	<ul style="list-style-type: none"> • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	5.	
vyplní osobní údaje do formuláře.	<ul style="list-style-type: none"> • konverzace • vyplňování formuláře 	5.	

5. 2. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast je v 1. – 5. r. realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Matematika.

Matematika

Vyučovací předmět Matematika je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.

Vzdělávací oblast vyučovacího předmětu Matematika je tvořena čtyřmi tematickými okruhy:

Číslo a početní operace

V tomto tematickém okruhu si žáci postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení). Přitom se dbá na tři složky: dovednost (provádění početních operací), algoritmické porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní provedení a pozorování žáků, hovor o pozorovaném) a významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace – nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací).

Závislosti a vztahy

Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel, vyhledávají, sbírají a třídí data, doplňují jednoduché tabulky, diagramy a grafy. Pomocí svých činností postupně pochopí, že změnou může být zvětšení, zmenšení, růst či pokles.

Geometrie v rovině a v prostoru

V tomto tematickém okruhu se žáci učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a pojmenovávají je. Poznávají základní jednotku délky, učí se měřit délku, počítat obvod a obsah obrazce. Učí se základy grafického projevu v geometrii.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Jsou důležitou součástí matematického vzdělávání. Jejich řešení je do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky. Při nich je třeba uplatňovat uvažování žáků, které později přechází v logické myšlení. Učí se řešit jednodušší úlohy z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomocí konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď.

Dotace hodin týdně v jednotlivých ročnících:

1. roč. 4 hodiny
2. roč. 3 hodiny + 2 disponibilní = 5 hodin
3. roč. 5 hodin
4. roč. 3 hodiny + 2 disponibilní = 5 hodin
5. roč. 5 hodin

Výuka probíhá převážně ve třídách.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace	Vyučovací předmět Matematika	Období	1. - 3. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
používá přirozená čísla k modelování reálných situací.	<ul style="list-style-type: none"> vyjadřování počtu a pořadí číslem 	1. - 3.	
počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	<ul style="list-style-type: none"> počítání předmětů vytváření skupin předmětů o daném počtu 	1. - 2.	OSV rozvoj schopností poznávání - rozvoj pozornosti a soustředění
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	<ul style="list-style-type: none"> čtení a zápis čísel do 20 porovnávání množství a jejich číselných vyjádření v oboru 0 - 20 značky $<$, $>$ 	1.	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	<ul style="list-style-type: none"> čtení a zápis čísel do 100 porovnávání množství a jejich číselných vyjádření v oboru 0-100 desítky a jednotky ve dvojciferném čísle porovnávání čísel a zápis výsledku porovnání značky $<$, $>$ 	2.	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	<ul style="list-style-type: none"> čtení a zápis čísel do 1000 porovnávání množství a jejich číselných vyjádření v oboru 0 - 1 000 značky $<$, $>$, $=$ 	3.	
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	<ul style="list-style-type: none"> číselná osa zobrazování čísla na číselné ose v oboru 0 - 20 číselná řada pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi 	1.	
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	<ul style="list-style-type: none"> číselná osa zobrazování čísla na číselné ose v oboru 0 - 100 číselná řada 	2.	
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	<ul style="list-style-type: none"> číselná osa zobrazování čísla na číselné ose v oboru 0 – 1 000 číselná řada 	3.	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	<ul style="list-style-type: none"> sčítání a odčítání v oboru 0 - 20 s přechodem přes desítku 	1. - 2.	

provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	<ul style="list-style-type: none"> • sčítání a odčítání desítek • sčítání a odčítání dvojciferného a jednociferného čísla • násobilka 2, 3, 4 a 5 	2.	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	<ul style="list-style-type: none"> • sčítání a odčítání dvojciferných čísel • násobení a dělení v oboru násobilky 	3.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	<ul style="list-style-type: none"> • řešení a tvorba slovních úloh ze života dětí s užitím osvojených početních operací 	1. - 3.	OSV rozvoj schopností poznávání - řešení problémů
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.	<ul style="list-style-type: none"> • určování času • jednoduché převody jednotek času 	1. - 3.	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	<ul style="list-style-type: none"> • závislosti a jejich vlastnosti 	1. - 3.	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	<ul style="list-style-type: none"> • práce s údaji • tabulky • diagramy • grafy 	1. - 3.	OSV rozvoj schopností poznávání - dovednosti pro učení a studium
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci.	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledávání určitých tvarů v okolí • třídění předmětů podle tvaru • kruh, koule, čtverec, krychle, trojúhelník 	1.	
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci.	<ul style="list-style-type: none"> • úsečka, lomená čára, křivá čára • trojúhelník, obdélník, čtverec, válec, kvádr, koule • kreslení úseček 	2.	OSV rozvoj schopností poznávání - pozornosti a soustředění
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci.	<ul style="list-style-type: none"> • jehlan, kužel, krychle • vrchol, stěna, hrana - počty na tělese • poloměr, průměr, kružnice, kruh • dělení geometrického útvaru na části • přímka, polopřímka, úsečka • čtyřúhelník, mnohoúhelník 	3.	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.	<ul style="list-style-type: none"> • porovnávání velikosti útvarů • odhadování a měření úseček • jednotky délky a jejich převody 	2. - 3.	
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání a modelování jednoduchých souměrných útvarů v rovině 	1. - 3.	
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání.	<ul style="list-style-type: none"> • principy asociativnosti a komutativnosti sčítání a odčítání 	2. - 3.	OSV rozvoj schopností poznávání - dovednosti pro učení a studium

provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	<ul style="list-style-type: none"> • písemné sčítání a odčítání bez přechodu i s přechodem přes desítku v oboru 0 - 100 	2. - 3.	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	<ul style="list-style-type: none"> • písemné sčítání a odčítání bez přechodu i s přechodem přes desítku v oboru 0 - 1 000 	3.	
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	<ul style="list-style-type: none"> • zaokrouhlování na sta a desítky • zaokrouhlování pro odhady a výsledky 	3.	
odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze.	<ul style="list-style-type: none"> • české mince a bankovky • příklad použití platební karty • přibližná cena základních potravin, celková cena nákupu 	1. - 3.	OSV rozvoj schopností poznávání - řešení problémů

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace	Vyučovací předmět Matematika	Období	4.- 5. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.	<ul style="list-style-type: none"> • principy asociativnosti a komutativnosti, užití závorek 	4. - 5.	OSV rozvoj schopností poznávání - dovednosti pro učení a studium
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	<ul style="list-style-type: none"> • dělení se zbytkem v oboru násobilky • sčítání a odčítání v oboru 0 - 1 000 000 • násobení dvojciferným a trojciferným číslem • dělení jednociferným číslem 	4.	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	<ul style="list-style-type: none"> • písemné sčítání a odčítání čísel do milionu • násobení čtyřciferným číslem • dělení dvojciferným dělitelem 	5.	
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	<ul style="list-style-type: none"> • zaokrouhlování na tisíce, sta a desítky • zaokrouhlování pro odhady a výsledky 	4.	
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	<ul style="list-style-type: none"> • zaokrouhlování na miliony, tisíce, sta a desítky • zaokrouhlování pro odhady a výsledky 	5.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých	<ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy řešené jednou a 	4. - 5.	

aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.	dvěma početními operacemi		
vyhledává, sbírá a třídí data.	• vyhledávání, sběr a třídění dat	4. - 5.	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	• tabulky, diagramy, grafy, jízdní řády	4. - 5.	
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce.	• rýsování trojúhelníku, obdélníku a čtverce • rýsování kruhu a kružnice	4.	
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce.	• rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku • rýsování pomocí kružnice	5.	
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.	• grafické sčítání a odčítání úseček • sčítání částí lomené čáry • obvod mnohoúhelníku	4.	
sestrojí rovnoběžky a kolmice.	• různoběžky, rovnoběžky a kolmice	4.	
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.	• obsahy obdélníku a čtverce • jednotky obsahu	4. - 5.	
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	• osová souměrnost • osově souměrné útvary	4. - 5.	
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.	• řešení nestandardních slovních úloh • číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost	4. - 5.	OSV rozvoj schopností poznávání - řešení problémů
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku.	• zlomky • vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života • celek, část, zlomek	4. - 5.	
porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel.	• čitatel, jmenovatel, zlomková čára • porovnávání, sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem pomocí názorných obrázků, zápis početních operací	4. - 5.	
přečte zápis desetinného čísla a	• přirozená čísla, celá čísla, dese-	5.	

vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty.	<p>tinná čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> • vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života • čtení, zápis a znázornění desetinných čísel v řádu desetin a setin (číselná osa, teploměr, model) 		
porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose.	<ul style="list-style-type: none"> • celá čísla • číselná osa (kladná a záporná část), měření teploty, vyjádření dlužné částky • znázornění na číselné ose, čtení, zápis a porovnání celých čísel v rozmezí -100 až +100 • záporná čísla v běžném životě 	5.	
odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze.	<ul style="list-style-type: none"> • vrácení peněz při placení • hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení 	4. - 5.	
ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů.	<ul style="list-style-type: none"> • porovnání svých přání a potřeb se svými finančními možnostmi • základní příjmy a výdaje domácnosti • jednoduchý osobní rozpočet 	4. - 5.	
vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	<ul style="list-style-type: none"> • banka jako správce peněz • úspory, půjčky • rizika půjčování peněz • reklamace zboží 	5.	

5. 3. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Tato vzdělávací oblast je ve 4. a 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Informatika.

Informatika

Vyučovací předmět Informatika umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti (získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě). Žáci se seznamují se základními funkcemi počítače, poznávají možnost získávání a předávání informací pomocí internetu a osvojují si základy elektronické komunikace a její zásady.

Vyučovací předmět Informatika je vyučován ve 4. a 5. ročníku po jedné vyučovací hodině týdně ve třídě s počítači. Časová dotace byla posílena z disponibilní časové dotace (4. ročník), neboť jsme si vědomi důležitosti získání ICT gramotnosti našimi žáky. Charakter výuky informatiky je činnostní. Výuku orientujeme tak, aby žáci dovednosti a znalosti získávali jednotlivě nebo ve skupinách s co nejmenším počtem žáků u jednoho počítače. Navíc žáci všech ročníků během ostatních vyučovacích předmětů aktivně využívají výukových programů.

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie	Vyučovací předmět Informatika	Období	4.- 5. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie.	<ul style="list-style-type: none"> • základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce • struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení • operační systémy a jejich základní funkce • seznámení s formáty souborů (doc, gif) • multimediální využití počítače 	4. - 5.	
respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady.	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software 	4.	
chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	<ul style="list-style-type: none"> • zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky 	4.	

při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty.	<ul style="list-style-type: none"> • metody a nástroje vyhledávání informací • formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy 	4.	
vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích.	<ul style="list-style-type: none"> • metody a nástroje vyhledávání informací 	4.	EGS - Objevujeme Evropu a svět
komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení.	<ul style="list-style-type: none"> • společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) • základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) 	4.	
pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru.	<ul style="list-style-type: none"> • základní funkce textového a grafického editoru 	4. - 5.	OSV osobnostní rozvoj, kreativita - tvůrčí využívání ICT

5. 4. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je v 1. – 3. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Prvouka, ve 4. - 5. ročníku prostřednictvím předmětů Přírodověda a Vlastivěda.

Prvouka

Tato vzdělávací oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka je členěn do pěti tématických okruhů, které tvoří vnitřně propojený celek se zřejmými souvislostmi a vztahy:

Místo kde žijeme

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm se žáci učí chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci a ve společnosti. Důraz je kladen praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově).

Lidé kolem nás

Žáci si postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty a snášenlivosti, seznamují se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí.

Lidé a čas

Žáci se učí orientovat v dějích a čase, poznávají jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů, učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase.

Rozmanitost přírody

Žáci poznávají velkou rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody nejbližšího okolí, poznávají planetu Zemi jako součást sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život, jsou vedeni k tomu, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek.

Člověk a jeho zdraví

Žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel.

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím využívání vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností (žáci hrají určené role, řeší modelové situace) a přímého pozorování. Žáci mohou různé věci a jevy pozorovat např. při řízených činnostech ve třídě, na vycházkách do okolí školy, při pokusech, při zacházení s různými nástroji a předměty. Činnostní vyučování prvoce podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, tj. výtvarně i písemně. V tomto období využíváme co nejvíce regionálních přírodních i společenských jevů.

Charakteristické pro výuku prvouky v 1. období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů (např. finanční gramotnost - matematika, dopravní výchova - tělesná výchova). Právě toto prolínání témat dává možnost vytváření malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Výuku prvouky vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky, exkurze, výuka na dopravním hřišti, výukové CD-romy apod.

Na prvouku od čtvrtého ročníku navazuje přírodověda a vlastivěda.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět	Vyučovací předmět Prvouka	Období	1.- 3. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	<ul style="list-style-type: none"> • plán okolí bydliště a školy • riziková místa a situace 	2. - 3.	
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě).	<ul style="list-style-type: none"> • Záchlumí a jeho přidružené obce • pozorování změn v obci a jejich zaznamenávání 	2. - 3.	EV ekosystémy - les, louka, rybník
rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	<ul style="list-style-type: none"> • přírodní a umělé prvky v okolí školy, bydliště 	2. - 3.	EV vztah člověka k prostředí - příroda a kultura
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.	<ul style="list-style-type: none"> • rodina, rodinné vztahy • principy demokracie 	1. - 2.	OSV mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	<ul style="list-style-type: none"> • povolání rodičů, potřeba dělby práce 	2. - 3.	
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, k jejich přednostem i nedostatkům.	<ul style="list-style-type: none"> • odlišnosti mezi lidmi 	1. - 3.	OSV sociální rozvoj - poznávání lidí - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v čase, a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období 	1. - 3.	
pojmenuje některé rodáky, kul-	<ul style="list-style-type: none"> • kultura a historie Záchlumí a 	2. - 3.	

turní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije.	jeho přidružených částí • báje a pověsti z blízkého okolí		
uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	• způsoby využití poznatků o sobě a společnosti v životě • současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života	2. - 3.	OSV poznávání lidí - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	• základní změny v přírodě v průběhu roku	1. - 3.	
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	• třídění přírodnin podle společných znaků • výčet organismů v dané lokalitě	2. - 3.	
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	• založení jednoduchého pokusu, sledování zadaných vlastností a jevů • základní veličiny a měřidla	3.	
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	• lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce • zásady zdravého životního stylu	1. - 3.	
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	• osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru • bezpečné chování v silničním provozu dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	1. - 3.	
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	• zásady bezpečné komunikace • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	1. - 3.	OSV komunikace - komunikace v různých situacích (řešení konfliktů, vyjednávání, žádost apod.)

reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	<ul style="list-style-type: none"> • správné a bezpečné chování při mimořádných událostech 	1. - 3.	OSV kooperace a kompetice - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, podřízení se.)
---	---	---------	---

Přírodověda

Výuka přírodovědy navazuje na učivo prvouky, v mnohém ho prohlubuje a rozšiřuje. Činnostní charakter výuky předpokládá provádění žákovských pokusů, hovor o pozorovaných pokusech i jiných sledovaných přírodních úkazech. Žáci mají možnost v přírodovědném vyučování využívat vědomosti z prvouky i své zkušenosti z vlastních pozorování přírody. Tím, že žákům umožňujeme, aby své vlastní zkušenosti a poznatky spojovali s novým učivem, snadno dosahujeme toho, že se učí se zájmem a mají dobré znalosti z přírodovědy. Při činnostech se žáci učí spolupracovat, organizovat práci ve skupině i přijímat individuální odpovědnost za splnění určitého úkolu.

Předmět je vyučován ve 4. a 5. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně. Výuka probíhá převážně ve třídě, příležitostně na školní zahradě či na vycházkách do okolí školy.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět	Vyučovací předmět Přírodověda	Období	4.- 5. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	<ul style="list-style-type: none"> • živá a neživá příroda • rovnováha v přírodě • podíl člověka na stavu přírody a krajiny 	4.	EV vztah člověka k prostředí - příroda a kultura obce a její ochrana
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.	<ul style="list-style-type: none"> • pohyby Země, střídání dne, noci, ročních období 	4. - 5.	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů.	<ul style="list-style-type: none"> • přírodní společenstva – les, louka, rybník • rovnováha v přírodě • přizpůsobivost organismů 	4. - 5.	EV ekosystémy - funkce ekosystémů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy, nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	<ul style="list-style-type: none"> • třídění organismů do skupin 	4.-5.	EV základní podmínky života - ochrana biologických druhů
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka	<ul style="list-style-type: none"> • chování člověka k přírodě a ochrana přírody • odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí 	4. - 5.	EV lidské aktivity a problémy životního prostředí - změny v krajině (krajina dříve

podporovat nebo poškozovat.			a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy
stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit.	<ul style="list-style-type: none"> rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi 	4. - 5.	
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	<ul style="list-style-type: none"> jednoduchý pokus- založení, stanovení postupu práce, výstupy 	4.	
využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.	<ul style="list-style-type: none"> lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka 	5.	OSV sebepoznání a sebepojetí - moje tělo, moje psychika
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.	<ul style="list-style-type: none"> pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince 	5.	
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	<ul style="list-style-type: none"> denní režim – plánování, uspořádání času 	4.	OSV seberegulace a sebeorganizace - organizace vlastního času, plánování učení a studia
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události.	<ul style="list-style-type: none"> osobní bezpečí, krizové situace – bezpečné chování v rizikovém prostředí mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém 	4. - 5.	OSV komunikace - dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci
vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista.	<ul style="list-style-type: none"> bezpečné chování v silničním provozu dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) 	4. - 5.	
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových	<ul style="list-style-type: none"> návykové látky a zdraví - návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání 	5.	

látek.	návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií		
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	<ul style="list-style-type: none"> • péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim • nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) • šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích 	4. - 5.	
rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	<ul style="list-style-type: none"> • drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena 	4. - 5.	OSV seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, sebeovládání.
uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.	<ul style="list-style-type: none"> • partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality 	5.	OSV sociální rozvoj - poznávání lidí - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech

Vlastivěda

Zeměpisné učivo navazuje na poznatky z prvouky. Od pozorování nejbližšího okolí bydliště a školy žáci přecházejí k zeměpisnému pozorování svého kraje a republiky až po její začlenění do Evropy. Přímé a názorné vyučování se doplňuje čtením zeměpisných článků, žáci se učí pozorovat a číst z plánů a map. Zařazovány jsou praktická cvičení jako např.: rozlišování zeměpisných značek, práce s kompasem, měřítkem mapy apod. Tyto činnosti připravují žáka na vyučování zeměpisu na 2. stupni i na využití zeměpisných poznatků v praktickém životě.

Výuku vlastivědy ve třídě vhodně doplňují návštěvy muzeí, výstav, významných historických míst a památek. Také vhodné zeměpisné nebo historické filmy a videoukázky výuku vlastivědy doplní a zpestří. Podle místních podmínek je dobře využívat vztahu významných historických událostí k místu, kde žáci žijí. Představu života v minulosti žákům velmi dobře přibližují místní vlastivědná muzea.

Rodné město a rodný kraj jsou součástí vlasti. Jejich dějiny tvoří součást dějin celé země. Události, které jsou zachyceny v dějinách místa, kde žáci žijí, jsou jim blízké a srozumitelné. Proto k hlubšímu rozvíjení jasných představ o minulosti využíváme i všech místních historických archeologických památek jako jsou např.: nálezy nádob, nástrojů, aj. a také památek stavitelských jako např.: hrady, zámky, kostely, radnice, morové sloupy, sochy aj. Nezapomínáme ani na využívání zkušeností žáků z výletů po vlasti, žákům dáváme prostor, aby mohli o svých zážitcích vyprávět a svá vyprávění doplnit fotografiemi, ukázkami pohlednic a suvenýrů.

K vlastivědnému učivu patří vycházky převážně do okolí školy. Při nich snadno objasňujeme různé nové zeměpisné pojmy např.: hory se vypínají, kopce se svažují do údolí, pohoří se táhne, přechází do nížiny, nížina se rozkládá, potoky se stékají, řeka se vlévá, řeka protéká, náhon se odděluje od řeky aj.

Hlavní pomůckou při vyučování zeměpisného učiva však zůstává mapa. Využíváme každé příležitosti k tomu, abychom žáky postupně učili s mapou pracovat a orientovat se v ní. Žáci se učí rozlišovat na mapě nížiny, vysočiny, pohoří, vodstvo. Určují světové strany, vyhledávají řeky, města, určují vzájemnou polohu měst i jejich velikost, nadmořskou výšku hor. Popisují, kudy určitá řeka protéká, která města na řece leží, kam se řeka vlévá apod.

Učivo týkající se podnebí propojujeme s výukou přírodovědy. Je přitom třeba provádět měření teploty a zapisovat výsledky. Žáci zapisují rovněž dobu slunečního svitu, druh vodních srážek, sílu větru (vánek, vítr, vichřice), charakter počasí (polojasno, jasno, oblačno, zataženo). Tím se pro ně stane učivo jasným a srozumitelným. Také další vlastivědná témata, např.: Půda a zemědělství, Nerostné bohatství, Ochrana přírody, je nutné stále propojovat s učivem přírodovědy.

Předmět je vyučován ve 4. a 5. ročníku v časové dotaci 2 hodin týdně.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět	Vyučovací předmět Vlastivěda	Období	4.- 5. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	• poloha místa	4.	
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	• určování světových stran	4.	

rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map.	<ul style="list-style-type: none"> • náčrt, plán, mapa 	4.	
vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli.	<ul style="list-style-type: none"> • mapové značky, čtení z mapy, použití barev na mapách 	4. - 5.	VDO občanská společnost a škola - demokratické vztahy ve škole, škola jako model otevřeného partnerství
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.	<ul style="list-style-type: none"> • regionální zvláštnosti Záchlumí a okolních obcí 	4.	EV ekosystémy - kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	<ul style="list-style-type: none"> • zážitky, zkušenosti, zajímavosti z cest 	5.	EGS Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	<ul style="list-style-type: none"> • orgány státní moci ČR a jejich současní nejvyšší představitelé, státní symboly ČR, armáda ČR 	4.	VDO formy participace občanů v politickém životě - základní kategorie fungování demokracie
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).	<ul style="list-style-type: none"> • soužití lidí, mezilidské vztahy. • pravidla dobrého soužití - ohleduplnost, etické zásady, zvládnání vlastní emocionality 	4. - 5.	OSV sociální rozvoj - poznávání lidí MV lidské vztahy - uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)
rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu řešení.	<ul style="list-style-type: none"> • názor jedince, skupinový názor, odstoupení od omylu • rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům 	4. - 5.	OSV kooperace a kompetice - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou, a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy.	<ul style="list-style-type: none"> • právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot 	4. - 5.	VDO občanská společnost a škola - způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek;-rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způ- 	4.	

příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	soby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky		
poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města).	<ul style="list-style-type: none"> • problémy, které nás trápí v blízkém okolí 	4.	EV vztah člověka k prostředí - náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v čase a časový řád 	4.	
využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.	<ul style="list-style-type: none"> • návštěva a orientace v archivu, knihovně, muzeu, galerii • chráněná území, historické památky, městské památkové rezervace 	4. - 5.	EV lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody a kulturních památek
rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.	<ul style="list-style-type: none"> • časová osa historie českého státu, vybrané události a osobnosti našich dějin 	4. - 5.	EGS Evropa a svět nás zajímá - společné dějiny
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.	<ul style="list-style-type: none"> • způsob života a hmotná kultura v pravěku, středověku, novověku 	5.	
objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.	<ul style="list-style-type: none"> • státní svátky a významné dny 	4. - 5.	

5. 5. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské inteligence - umění a kulturu. V procesu uměleckého osvojování světa (tj. osvojování s estetickým účinkem) dochází k rozvoji specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. v tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V rámci této vzdělávací oblasti žáci navštěvují různé kulturní akce - např. divadelní, hudební a filmová představení.

Požadavky vzdělávací oblasti Umění a kultura se realizují ve dvou samostatných vyučovacích předmětech: Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Hudební výchova

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vede žáky k porozumění hudebnímu umění a k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu. Hudební činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Hudební činnosti:

vokální - práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků

instrumentální - hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci

hudebně pohybové - ztvárňování hudby a reagování na ni pohybem, tancem a gesty

poslechové - aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat

Zpěv by se měl stát pro děti přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než Hv. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvílka.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písním a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písní a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písní na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají děti aktivními provozovateli hudby.

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučován ve všech ročnících po 1 hodině týdně. Výuka probíhá ve třídách a je doplňována návštěvami výchovných koncertů či besedami o hudbě.

Vzdělávací oblast Umění a kultura	Vyučovací předmět Hudební výchova	Období	1.- 3. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj hlavového tónu • správné dýchání a správná výslovnost • rozšiřování hlasového rozsahu 	1. - 3.	
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	<ul style="list-style-type: none"> • hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď) • hra na tělo (tleskání, louskání, pleskání) 	1. - 3.	OSV osobnostní rozvoj, kreativita - rozvoj rytmického citění
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	• hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	1. - 3.	
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	<ul style="list-style-type: none"> • pohybový doprovod znějící hudby • hra na tělo • taktování 	1. - 3.	OSV osobnostní rozvoj, kreativita - rozvoj schopnosti pohybového vyjádření
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	<ul style="list-style-type: none"> • notová osnova, houslový klíč, • nota celá, půlová, čtvrtěová a osminová, pomlka 	1. - 3.	
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	<ul style="list-style-type: none"> • hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová a instrumentální • hudba vokální a instrumentální 	1. - 3.	

Vzdělávací oblast Umění a kultura	Vyučovací předmět Hudební výchova	Období	4.- 5. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	<ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu • dvojhlas, kánon • intonace, vokální improvizace • hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď) • hudební rytmus - realizace písní 	4. - 5.	

	ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu		
orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje.	<ul style="list-style-type: none"> • hra na jednoduché hudební nástroje • grafický záznam melodie - čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu jednoduché melodie a její reprodukce 	4. - 5.	
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.	<ul style="list-style-type: none"> • hra na jednoduché hudební nástroje z Orffova instrumentáře, hra na zobcovou flétnu (reprodukce motivů, témat a jednoduchých skladiček) 	4. - 5.	OSV osobnostní rozvoj, kreativita - samostatné objevování možností doprovodu na jednoduché nástroje
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.	<ul style="list-style-type: none"> • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj; hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod. 	4. - 5.	
vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace.	<ul style="list-style-type: none"> • hudební improvizace s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod • rytmizace, melodizace a stylizace • hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď) • jednodílná písňová forma (a-b) 	4. - 5.	OSV osobnostní rozvoj, kreativita - samostatné objevování možností doprovodu na jednoduché nástroje, samostatné objevování možností hudebního vyjádření
rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové i zřetelné harmonické změny.	<ul style="list-style-type: none"> • kvality tónů (délka, síla, barva, výška) • vztahy mezi tóny (souzvuk, akord) • hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu 	4. - 5.	
ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	<ul style="list-style-type: none"> • taktování • pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny proudu znějící hudby - pantomima a pohybová 	4. - 5.	OSV sociální rozvoj, komunikace - pohyb jako způsob vyjadřování

	<p>improvizace s využitím tanečních kroků</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci i pohybových hrách		
--	--	--	--

Výtvarná výchova

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Umožňuje žákům poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Učí žáky vnímat svět kolem sebe citlivě, prožívat jej a objevovat v něm estetické hodnoty. Výtvarná výchova jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti a k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické citění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích.

Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Tvůrčí činnosti:

rozvíjení smyslové citlivosti - činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření

uplatňování subjektivity - činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření

ověřování komunikačních účinků - činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií

Předmět Výtvarná výchova je v 1. - 3. ročníku vyučován po 1 hodině týdně, ve 4. - 5. ročníku po dvou hodinách týdně. Výuka probíhá zejména ve třídě, příležitostně v okolí školy či v přírodě.

Vzdělávací oblast Umění a kultura	Vyučovací předmět Výtvarná výchova	Období	1.- 3. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	<ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru • uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamic- 	1. - 3.	

	<p>kém vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> • různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování, kresba, malba a prostorová tvorba • hra s barvou • experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály 		
<p>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování, kresba, malba a prostorová tvorba • hra s barvou • experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály 	1. - 3.	OSV osobnostní rozvoj, kreativita - rozvoj schopností a dovedností výtvarného vyjádření
<p>vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly • různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování, kresba, malba a prostorová tvorba • hra s barvou • experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály 	1. - 3.	OSV osobnostní rozvoj, kreativita - rozvoj schopností a dovedností výtvarného vyjádření
<p>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů • manipulace s objekty • kompoziční zákonitosti 	1. - 3.	MV multikulturalita - vzájemné obohacování lidí z různého kulturního prostředí
<p>na základě vlastních zkušeností nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem svým či jiných • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama) 	2. - 3.	OSV sociální rozvoj, sebepoznání a sebepojetí - poznávání výtvarného vyjádření druhých jako zdroj poznání sebe sama

Vzdělávací oblast Umění a kultura	Vyučovací předmět Výtvarná výchova	Období	4.- 5. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).	<ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru 	4. - 5.	
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.	<ul style="list-style-type: none"> • kresba, malba • prostorová tvorba • akční malba a kresba, manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru • typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textu, volná malba, plastika, animovaný film, comics, skulptura, elektronický obraz, reklama 	4. - 5.	OSV osobnostní rozvoj, kreativita - rozvoj vlastního výtvarného projevu
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy.	<ul style="list-style-type: none"> • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření 	4. - 5.	MEDV interpretace vztahu mediálního sdělení a reality - rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.	<ul style="list-style-type: none"> • akční malba a kresba, manipulace s objekty, hmatové vnímání • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby 	4. - 5.	OSV osobnostní rozvoj, rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání a jeho reprodukce
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých	<ul style="list-style-type: none"> • netradiční kombinace výtvarných technik 	4. - 5.	

<p>pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).</p>			
<p>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) • práce s výtvarným námětem (různé přístupy ke zpracování jednoho tématu) 	<p>4. - 5.</p>	
<p>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných zobrazení, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • interpretace výtvarného díla • osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací • proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění 	<p>4. - 5.</p>	

5. 6. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Požadavky této vzdělávací oblasti se realizují v 1. – 5. ročníku prostřednictvím vyučovacího předmětu Tělesná výchova. (Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví je na 1. stupni zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.)

Tělesná výchova

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Tělesná výchova jako součást vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů a k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Systémem jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti a k správnému držení těla žáků.

Vštěpováním pohybových návyků a vyvoláním radostného pocitu z pohybu u dětí se podílíme na zvyšování jejich psychické odolnosti vůči negativním vlivům svého okolí a na posilování jejich charakterových vlastností. Základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech těchto cílů a úkolů je HRA a dodržování herních pravidel. Žáci si zvykají na různé sociální role vyžadující spolupráci a jistou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Nedílnou součástí je i odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení.

Při výuce neustále věnujeme patřičnou pozornost bezpečnosti, průběžně opakujeme bezpečnostní pravidla, upozorňujeme na možnosti úrazů, snažíme se vštípit pocit zodpovědnosti za své chování a svoji bezpečnost, pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům. Nezaměřujeme se jen na rozvoj a zdokonalování pohybových schopností, ale také žákům vštěpujeme důležité hygienické zásady s ním spojené.

Výuka probíhá na školní zahradě (atletika, hry) či ve víceúčelovém sále Fontána (gymnastika, hry). Plavecký výcvik zařazovaný do všech ročníků zajišťujeme v Plavecké škole v Ústí nad Orlicí, 1 – 3x ročně jezdíme se žáky bruslit na zimní stadion do Rychnova nad Kněžnou. Příležitostně jsou při pobytu v přírodě zařazeny chůze, běh a různé hry, v zimním období pak bobování a hry na sněhu. Od 3. ročníku žáci 1 – 2x ročně navštěvují Dětské dopravní hřiště v Ústí nad Orlicí, kde probíhá praktická výuka dopravní výchovy.

Ve všech ročnících je předmět Tělesná výchova vyučován po dvou hodinách týdně (ve dvou samostatných vyučovacích jednotkách).

Vzdělávací oblast Kultura ducha a těla	Vyučovací předmět Tělesná výchova	Období	1. - 3. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	<ul style="list-style-type: none"> • znalost základních zdravích prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost • příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklid-	1. - 3.	OSV osobnostní rozvoj, psychohygiena - spojení fyzické a duševní kondice

	nění po zátěži, napínací a protahovací cvičení		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	<ul style="list-style-type: none"> • činnosti napomáhající ke splnění očekávaných výstupů; vzdělávací obsah se prolíná všemi výstupy • gymnastika, základy akrobacie - průpravná cvičení pro kotoul vpřed; kotoul vpřed, přeskok - nácvik odrazu z můstku na nízkou švédskou bednu), kladina - chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze, cvičení na žebřinách • atletika - vytrvalostní běh 3 - 5 minut, rychlý běh 20 - 50 m, skok daleký z místa, hod míčkem z místa • plavání - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, základy plavecké techniky • bruslení - jednoduché hry na leď, základní techniky pohybu na bruslích sjezdové lyžování – základní lyžařské prvky, technika sjezdového lyžování, jízda na vleku • kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance 	1. - 3.	OSV osobnostní rozvoj, sebepoznání a sebepojetí - poznávání vlastních fyzických a psychických možností ve sportu; posouvání vlastních limitů
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek, netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost • sportovní hry a míčové hry; základy sportovních a míčových her – manipulace s míčem, odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů 	1. - 3.	OSV sociální rozvoj, kooperace a kompetice - odlišování situací soutěže a spolupráce
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	<ul style="list-style-type: none"> • základní hygiena při a po TV, hygiena při jiných pohybových činnostech a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity 	1. - 3.	

	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV 		
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	<ul style="list-style-type: none"> • znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech • turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích, chůze v terénu, ochrana přírody 	1. - 3.	
uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy.	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení se sportovním náčiním (švihadla, krátké tyče, míče, apod.), správné držení těla 	1. - 3.	
zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením.	<ul style="list-style-type: none"> • zdravotní TV, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení 	1. - 3.	

Vzdělávací oblast Kultura ducha a těla	Vyučovací předmět Tělesná výchova	Období	4. - 5. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti.	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví - pohybový režim, délka a intenzita pohybu • rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu • průpravné úpoly - přetahy, přetlaky 	4. - 5.	
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.	<ul style="list-style-type: none"> • příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži • protahovací a napínací cvičení 	4. - 5.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her.	<ul style="list-style-type: none"> • basketbalová průprava a mini-basketball - driblink, hod obouruč trčením, přihrávka obouruč o zem, chytání míče • průprava a hra vybíjené - hod jednoruč horem volejbalovým míčem, chytání míče 	4. - 5.	OSV osobnostní rozvoj, kreativita - vytváření pravidel a jejich kreativní využívání

	<ul style="list-style-type: none"> • průpravná a hra přehazované - hod jednoruč horem, hod obouruč horem přes síť, chytání míče • gymnastická průprava - přeskok švihadla, kotoul vpřed, kotoul letmo, kolébka vzad, akrobacie s využitím trampolíny, výskok na švédskou bednu do dřepu, nácvik výskoku za pomoci gymnastického můstku, rovnovážné polohy na zemi a lavičce • atletika - vytrvalostní běh 5 - 10 minut, rychlý běh 50 m, skok daleký z místa, hod míčkem do dálky i na cíl • plavání - rozvoj základních plaveckých dovedností, plavecká technika (jeden plavecký způsob) • bruslení - jednoduché hry na ledě, základní techniky pohybu na bruslích sjezdové lyžování – základní lyžařské prvky, technika sjezdového lyžování, jízda na vleku • cvičení na hudbu, s náčiním • doplňkové sporty • varianty osvojených pohybových her 		
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek • první pomoc v podmínkách TV • plavání - hygiena plavání, prvky sebezáchovy a dopomoci tonoucímu • turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích, chůze v terénu, ochrana přírody 	4. - 5.	
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka.	<ul style="list-style-type: none"> • pozorování pohybových činností spolužáků 	4. - 5.	OSV sociální rozvoj, mezilidské vztahy - chování podporující

			dobré vztahy
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla zjednodušených osvo- jovaných pohybových her, čin- ností, závodů a soutěží (vybíjená, basketbal a doplňkové sporty) • zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly • respekt 	4. - 5.	OSV sociální rozvoj, mezilidské vztahy - chování podporující dobré vztahy
užívá při pohybové činnosti zá- kladní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jedno- duchého nákresu, popisu cvičení.	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace v TV - základní tě- locvičné názvosloví, smluvené povely a signály • cvičení, popisy, povely 	4. - 5.	
zorganizuje nenáročné pohy- bové činnosti a soutěže na úrovni třídy.	<ul style="list-style-type: none"> • organizace soutěží základní organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí 	4. - 5.	OSV sociální rozvoj, kooperace a kompetice - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	<ul style="list-style-type: none"> • měření a posuzování pohybo- vých dovedností - základní po- hybové testy, měření výkonů, mě- řidla 	4. - 5.	
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových akti- vitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samo- statně získá informace.	<ul style="list-style-type: none"> • zdroje informací o pohybových činnostech 	4. - 5.	MEDV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - identifikování základních orientačních prvků v textu
zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v opti- málním počtu opakování.	<ul style="list-style-type: none"> • konkrétní zdravotní oslabení žáka - prevence, pohybový režim, dechová cvičení, zásady správné- ho držení těla a správného zvedání zátěže • průpravná, kompenzační, rela- xační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití 	4. - 5.	
zvládá základní techniku spe- ciálních cvičení, koriguje tech- niku cvičení podle pokynů učitele.	<ul style="list-style-type: none"> • základní cvičební polohy • základní technika cvičení • soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení • pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni osla- bení 	4. - 5.	
upozorní samostatně na čin- nost (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením.	<ul style="list-style-type: none"> • znalost svého aktuálního zdra- votního stavu • nevhodné cvičení a činnosti 	4. - 5.	

5. 7. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací oblast je v 1. - 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Pracovní činnosti.

Pracovní činnosti

Tato vzdělávací oblast postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků a cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Vzdělávací obsah je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy: **Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů.** Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je vyučován ve všech ročnících po 1 hodině týdně. Výuka probíhá ve třídách.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce	Vyučovací předmět Pracovní činnosti	Období	1. - 3. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	• vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie,...)	1. - 3.	
pracuje podle slovního návodu a předlohy.	• výroba jednoduchých předmětů podle slovního návodu a podle předlohy	1. - 3.	OSV morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	• stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů (jednoduchá montáž a demontáž)	1. - 3.	OSV osobnostní rozvoj - kreativita OSV sociální rozvoj - kooperace a kompetice
provádí pozorování přírody; zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování.	• pozorování jako plánovaná, cílená a výběrová činnost	1. - 3.	
pečuje o nenáročné rostliny.	• základní podmínky pro pěstování rostlin • pěstování pokojových rostlin	1. - 3.	

připraví tabuli pro jednoduché stolování.	• jednoduchá úprava stolu	1. - 3.	OSV sociální rozvoj - mezilidské vztahy
chová se vhodně při stolování.	• základní pravidla stolování	1. - 3.	

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce	Vyučovací předmět Pracovní činnosti	Období	4. - 5. ročník
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu.	• vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie,...) • jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	4. - 5.	OSV osobnostní rozvoj - kreativita
využívá při tvořivých činnostech s různými materiály prvky lidových tradic.	• lidové zvyky, tradice, řemesla	4. - 5.	
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.	• pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití	4. - 5.	
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytl první pomoc při úrazu.	• příprava práce, organizace pracovního místa • zásady hygieny a bezpečnosti při prováděných činnostech • první pomoc při možných lehkých úrazech v rámci prováděných činností	4. - 5.	
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž.	• stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů • používání jednoduchého nářadí a spojovacích prvků stavebnic	4. - 5.	OSV osobnostní rozvoj - kreativita OSV sociální rozvoj - kooperace a kompetice
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu.	• práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	4. - 5.	OSV morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování.	• základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo • založení pěstitelského pokusu a záznamu o pozorování	4. - 5.	
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny.	• pěstování pokojových rostlin • pěstování rostlin ze semen v místnosti (např. zelenina, koření) • rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	4. - 5.	

volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.	<ul style="list-style-type: none"> • přehled běžného pracovního nářadí a jeho použití 	4. - 5.	
orientuje se v základním vybavení kuchyně.	<ul style="list-style-type: none"> • základní vybavení kuchyně • technika v kuchyni - historie a význam 	4. - 5.	
připraví samostatně jednoduchý pokrm.	<ul style="list-style-type: none"> • příprava jednoduchého pokrmu • výběr, nákup a skladování potravin 	4. - 5.	
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování.	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla správného stolování 	4. - 5.	OSV sociální rozvoj - mezilidské vztahy
dodržuje pořádek a čistotu pracovních ploch.	<ul style="list-style-type: none"> • důvody a způsoby udržování čistoty pracovních ploch při přípravě pokrmů 	4. - 5.	

6. Hodnocení žáků

Podrobně rozpracovaná Pravidla pro hodnocení žáků a klasifikační řád tvoří samostatnou přílohu ŠVP. Vycházejí ze zákona č. 561/ 2004 Sb., školského zákona a vyhlášky č. 48/ 2005 Sb., o základním vzdělávání. Stanovují způsob hodnocení žáka.

6.1. Obecné zásady hodnocení

Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. co se naučil, zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybuje a jak postupovat dále. Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující. Je důležité si uvědomovat, že při hodnocení se nehodnotí osoba žáka, ale konkrétní ověřovaný problém. Důležité je uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka (nesmí docházet ke srovnávání žáků se spolužáky a rozdělování na úspěšné a neúspěšné).

Pro celkové hodnocení používáme klasifikaci, pouze na žádost rodičů a doporučení PPP se u žáků se SVPU používá hodnocení slovní. U průběžného hodnocení používáme různé formy, od klasifikace, přes bodové hodnocení, slovní hodnocení, až po sebehodnocení žáků.

Žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a k sebekontrolě, s chybou či nedostatkem se dále pracuje.

6.2. Kritéria pro hodnocení

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně a řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem
- změny v chování, postojích a dovednostech
- míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pociťuje

6.3. Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

- písemné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičení...
- ústní zkoušení a mluvený projev
- úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly
- modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy...
- projektové a skupinové práce
- projektové dny celoškolské a projektové dny ročníkové, zařazované na konci školního roku
- soustavné diagnostické pozorování žáka
- vědomostní a dovednostní testy SCIO

6.4. Základní pravidla hodnocení prospěchu klasifikací

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován stupni:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Známka z hodnocení vědomostí nezahrnuje hodnocení chování žáka. Do klasifikace se promítá hodnocení úrovně dosažených vědomostí, dovedností, postup a práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka. Hodnocení musí probíhat průběžně v celém časovém období a výsledná známka je stanovena na základě dostatečného množství různých podkladů. V případě zhoršení prospěchu je nutno ihned písemně informovat rodiče a konzultovat s nimi daný problém. Klasifikuje se vždy jen dostatečně probrané a procvičené učivo. Písemné práce, testy, diktáty jsou předem oznámeny žákům, aby žáci měli dostatek času se na ně připravit. Žák má právo si své případné neúspěšné hodnocení plně opravit (po dohodě s vyučujícím).

6.4. Sebehodnocení

Žáci jsou k sebehodnocení vedeni již od 1. ročníku. Nejčastěji probíhá ústně.

6.5. Chování

Hodnocení chování žáka se odvíjí od dodržování Školního řádu. Hodnotí se chování ve škole, při školních akcích, reprezentaci školy a provádí je třídní učitel po dohodě s ostatními vyučujícími, případně pedagogická rada.

Využívá se tří stupňů hodnocení:

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

6.6. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení se řídí Vyhláškou č.73/2005 Sb. a jejími pozdějšími novelami. Ve škole mohou být integrováni žáci s postižením smyslovým, tělesným, mentálním nebo s vývojovými poruchami učení a chování. Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů PPP a hodnocení je vždy zcela individuální. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok. Žáci integrováni na základě doporučení PPP nebo jiného SPC jsou vzděláváni i hodnoceni na základě plnění individuálního vzdělávacího plánu. Na žádost rodičů a při doporučení poradenského zařízení mohou být hodnoceni slovně.

Při slovním hodnocení se uvádí:

a) ovládnutí učiva předepsaného osnovami

- ovládá bezpečně
- ovládá
- podstatně ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

b) úroveň myšlení

- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky

c) úroveň vyjadřování

- výstižné, poměrně přesné
- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s obtížemi
- nesprávné i na navodné otázky

d) úroveň aplikace vědomostí

- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
- dovede používat vědomostí a dovedností, dopouští se drobných chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

e) péle a zájem o učení

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Použití slovního hodnocení není pouhé mechanické převádění číselného klasifikačního stupně do složitější slovní podoby. Smyslem hodnocení je objektivně posoudit jednotlivé složky školního výkonu dítěte.